

МУЗЕЈИ

9/2022
нова серија

МДД

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
SERBIAN MUSEUM ASSOCIATION

Музеји 9 (н. с.) 2022.

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
SERBIAN MUSEUM ASSOCIATION

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
SERBIAN MUSEUM ASSOCIATION

MUSEUMS

No. 9 (n. s.)

Editor in chief
Gordana Pajić

Editorial board
Ljubiša Vasiljević, PhD, Chairman
Ivana Ćirić, PhD
Kristina Jorgić Stepanović, PhD
Bojana Plemić, PhD
Jelena Anđelković Grašar, PhD
Maja Gojković
Čarna Milinković

UDC 069
ISSN 1821-0694=Музеји

BELGRADE 2022

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
SERBIAN MUSEUM ASSOCIATION

МУЗЕЈИ
Бр. 9 (н. с.)

Главни и одговорни уредник
Гордана Пајић

Уређивачки одбор
др Љубиша Васиљевић, председник
др Ивана Ћирић
др Кристина Јоргић Степановић
др Бојана Племић
др Јелена Анђелковић Грашар
Маја Гојковић
Чарна Милинковић

УДК 069
ISSN 1821-0694=Музеји

БЕОГРАД 2022.

Издавач
МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
Београд, Трг Републике 1а
muzejskodrustvosrbije@gmail.com
www.mdsrbija.org

За издавача
Гордана Пајић, председница МДС-а

Лектиура и коректиура
Маја Гојковић

Превод на енглески језик
Марта Васиљевић

Дизајн корица
Александар Козлица

Припрема за штампу
Атеље Јуреш

Фотографија на насловној страни
Хербарски примерак, дивља јабука (*Malus sylvestris*)
(фотографија: Б. Милићевић)

Штампа
Атеље Јуреш, Чачак

Тираж
200 примерака

**Припрема и објављивање часописа финансирани средствима
Министарства културе и информисања Републике Србије**

Садржај

Гордана В. Пајић	
Уводна реч	7
Милица Р. Миладиновић	
Праисторијски налази као део нове сталне поставке Народног музеја Крушевац	11
Ивана Д. Ђирић	
Идентификациона документација (Object ID) хемеротечке збирке албу- ма Николе Тесле	33
Вјера Медић	
Колекција Владана Стошића	51
Александра Р. Савић	
Интерактивни музеолошки концепт Пројекат и изложба <i>Старо и несћало воће Србије</i>	69
Милица Д. Тапавички Илић, Марија С. Шеган Радоњић	
Доступност и отвореност података о археолошком наслеђу у Србији ...	87
Јелена С. Стојковић	
Конзерваторско-рестаураторски третман копије фреске на платненом носиоцу	105
Ирина С. Кајтез, Теодора З. Младеновић	
Надгробни споменици са нововековне некрополе Маџарско гробље у Љигу: Стање очуваности и степен угрожености	123
Стефан Р. Станчић	
Украсавање Београда: Баштина која нестаје	141
Саша В. Шепец	
Бити кустос: Из угла кустоса научно-техничке баштине	163
Драган Б. Киурски	
Фолкова категоризација публике на примеру Народног музеја Кикинда	175
Kristina M. Pavlović	
Obitelj u posjetu Dvoru Veliki Tabor Kultura, baština, priroda i zabava	189
Драгана Ч. Латинчић	
Ослушкивање публике: <i>Музички сводови Београда</i>	205

Марина М. Пејовић	
Музеј за све, сви за музеј	
Пример музејског програма за особе из друштвено угрожених група ..	223
Милица А. Орловић Чобанов	
Легат – едукативни центар нових идеја	239
Драгана П. Вучићевић	
Кабинет Јосиф Панчић:	
Дијалог са посетиоцем или сијеста у музеју	253
Катарина Д. Ђурић	
Пројекат <i>Хоћу и ја да знам</i> Народног музеја у Крагујевцу	265
Омер Ђ. Калаџ	
Музеј и музејске збирке у Рожајата	273
Маријана В. Вашчић	
<i>Хронологија израђања скулптуре у Србији 1945-2000</i>	
Другачији приступ дигитализацији и презентацији грађе	285

Уводна реч

Поштовани читаоци, пред нама је девети број часописа *Музеји* који је приредио Уређивачки одбор у новом сазиву. Континуитет у излагању часописа представљао је проблем, али у последње четири године можемо се похвалити да часопис има свој континуитет, што је био један од основних циљева при покретању нове серије часописа *Музеји*.

Уз финансијску подршку Министарства културе и информисања РС за 2022. годину, као и претходних година, омогућено је публикавање часописа *Музеји* 9. Велику захвалност дугујемо свим колегиницама и колегама који су имали жељу да своје стручне текстове, из различитих области заштите културног наслеђа, објаве у нашем часопису о чему сведочи велико интересовање за слање радова. Представљање актуелне музејске делатности: искуства кустоса на истраживању и презентовању збирки, искуства музејских конзерватора и едукатора, најчешће су теме којима се наш часопис бави. Међутим, у овом броју објављујемо и текстове колега који своја искуства и стручне анализе износе из угла стручњака других институција у служби заштите културног наслеђа, а пре свега научних институција. Овај Уређивачки одбор је сматрао да ће то допринети квалитету часописа на једној страни, а на другој довести до повезивања стручњака различитих профила, на заједничком задатку: истраживању, документовању и презентовању свеукупног културног наслеђа наших простора. Интердисциплинарност у истраживању и транспарентност, императив је времена у којем живимо. Употреба дигиталних технологија и законски прописи широког спектра, све су присутнији у заштити покретног, непокретног и нематеријалног културног наслеђа, па се о свему овом може понешто прочитати и на страницама нашег часописа.

Нови број часописа *Музеји* представља стручној и широј публици четрнаест текстова и четири приказа, које су припремили стручњаци из Србије, Црне Горе и Хрватске.

Први део часописа посвећен је чланцима из музејске праксе. *Музеје* отвара текст Милице Миладиновић посвећен праисторијским археолошким налазима презентованим у оквиру нове сталне поставке Народног музеја Крушевац. Ивана Ђирић предочава мање познату оставштину из фонда Музеја Николе

Др Милица Д. Тапавички Илић
Научни саветник
Археолошки институт Београд
m.ilic@ai.ac.rs

Др Марија С. Шеган Радоњић
Научни сарадник
Математички институт САНУ Београд
msegan@mi.sanu.ac.rs

ДОСТУПНОСТ И ОТВОРЕНОСТ ПОДАТАКА О АРХЕОЛОШКОМ НАСЛЕЂУ У СРБИЈИ

Апстракт: Рад представља наставак истраживања започетог након избијања пандемије COVID-19 вируса, када је физички приступ археолошком наслеђу био отежан, па су се морали консултовати подаци о археолошком наслеђу доступни у дигиталном окружењу. Након анализе јавних електронских база неколико установа одговорних за археолошко наслеђе у Србији и њихових политика у погледу доступности и отворености података у 2020/2021. години, чији су резултати објављени у часопису *Археологија и природне науке*, овај рад се осврће на актуелно стање у 2022. години и испитује могућности коришћења и поновне употребе отворених података о археолошком наслеђу на примеру креирања једне дигиталне тематске колекције.

Кључне речи: доступност података, отворени подаци, поновна употреба података, археологија, археолошко наслеђе.

Овај рад представља наставак истраживања започетог након избијања пандемије COVID-19 вируса,¹ када креатори и пружаоци података о археолошком наслеђу, као и корисници тих података нису имали могућност физичког приступа археолошким локалитетима и налазима. У таквим околностима, није се доводио у питање значај доступности и отворености података, како на националном, тако и на међународном нивоу.

У Републици Србији постоји вишедеценијска пракса документовања културне баштине у електронском окружењу,² а данас постоји и обавеза установа заштита (тј. библиотека, архива, музеја, завода за заштиту споменика културе и других субјеката у култури) да имплементирају законом прописани информациони систем и да податке унете у тај систем шаљу у државни дата центар ради управљања и трајног чувања.³ Тиме су и установе заштите одговорне за очување и заштиту података о археолошком наслеђу дужне да имплементирају одговарајући систем, на пример, заводи за заштиту споменика културе *Информациони систем нејоурејних културних добара* којим руководи Републички завод за заштиту споменика културе, а музеји *ИМУС* којим је координирао Историјски музеј Србије.⁴ У пракси то значи превазилажење неколико изазова, поред осталог, проналажење решења како податке учинити отвореним и јавно доступним, а опет их заштитити и испоштовати приватност.

Отуда су, у једном прегледном чланку,⁵ ауторке овог прилога сагледале стање у погледу доступности, приступачности и отворености података о археолошком наслеђу у Србији на примеру две јавне националне базе података – *Портала отворених података* и *Претраживача културног наслеђа*,⁶ затим, званичних веб страница три музеја – Народног музеја Србије, Музеја Војводине

---

1 Milica Tapavički Ilić i Marija Šegan Radonjić, „Methods and Capacity in Archaeological Data Management in Serbia”, *Archaeology and Science* no. 17 (2021): 113-134.

2 Marija Šegan Radonjić i Milica Tapavički Ilić, „Serbian Archaeology in Digital Era - the State of the Art”, *Archaeology and Science* no. 16 (2020): 205-229.

3 Министарство културе и информисања Републике Србије. *Правилник о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 76/2018) <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2018/76/2/reg> (преузето 15. 9. 2022).

4 Исто; Републички завод за заштиту споменика културе. „Информациони систем непокретних културних добара”. https://nasledje.gov.rs/index.cfm?jezik=Serbian_CIR (преузето 26. 9. 2022).

5 Исто.

6 Канцеларија за информационе технологије и електронску управу Републике Србије. „Портал отворених података” <https://data.gov.rs/> (преузето 20. 9. 2022); Министарство културе и информисања Републике Србије. „Претраживач културног наслеђа” <https://kultura.rs/> (преузето 20. 9. 2022).

у Новом Саду и Народног музеја у Нишу,⁷ као и два институционална репозиторијума – Археолошког института и Националног центра за дигитализацију.⁸ Мада је у међувремену Археолошки институт добио нов визуелни идентитет на Вебу, остали разматрани примери су без промена у односу на претходни период. Отуда остаје закључак да се међународне тенденције у вези са доступношћу и отвореношћу података јасно одражавају на анализиране базе података и веб сајтове у Србији, али и да се уместо модела апсолутне доступности и отвореног приступа, већина и даље опредељује за принцип селективне доступности.

У наставку рада, након подсећања о одредницама и прописима о отвореним подацима о културном наслеђу у Србији, тестиране су могућности поновне употребе података које су државни органи и установе заштите одговорне за археолошко наслеђе учиниле доступним и отвореним на Вебу. Представљен је један пример употребе у којем корисници поново користе податке из јавних репозиторијума ради креирања дигиталне колекције одређене теме. Концепт „тематских колекција” уведен је почетком XXI века како би означио пионирске подухвате у креирању дигиталних збирки извора и текстова посвећених одређеном истраживачком питању или теми.⁹ Развој и шира употреба персоналних рачунара, интернета и веб читача, подстакли су не само креирање колекција грађе, већ и њихово представљање и дељење на Вебу. Ауторке прилога отуда креирају једну дигиталну тематску колекцију на основу поновне употребе података о археолошком наслеђу и испитују потенцијалне изазове, као и могућности нове интерпретације различите од оне коју је иницијално понудио провајдер података. Овај део рада инспирисан је темом радне групе четири у оквиру европског програма *COST CA18128 – Saving European Archaeology from the Digital Dark Age* о коришћењу и поновној употреби података о археолошком наслеђу.¹⁰

---

7 Народни музеј Србије, „Веб страница Народног музеја Србије” <http://www.narodnimuzej.rs> (преузето 20. 9. 2022); Народни музеј у Нишу, „Веб страница Народног музеја у Нишу”, <http://narodnimuzejinis.rs> (преузето 20. 9. 2022); Музеј Војводине, „Веб страница Музеја Војводине”, <https://www.muzejvojvodine.org.rs/> (преузето 20. 9. 2022).

8 Археолошки институт, „Веб страница Археолошког института”, <http://www.ai.ac.rs> (преузето 20. 9. 2022); Археолошки институт, „Веб страница археолошког парка Виминацијум”, <http://viminacium.org.rs/e-biblioteka/> (преузето 20. 9. 2022); Национални центар за дигитализацију, „Споменици културе у Србији”, <http://spomenicikulture.mi.sanu.ac.rs/> (преузето 20. 9. 2022).

9 Carole L. Palmer, „Thematic Research Collections”, in *Companion to Digital Humanities*, eds. Susan Schreibman, Ray Siemen and John Unworth (Oxford: Wiley-Blackwell, 2004), 348-365 .

10 European Cooperation in Science and Technology (COST), „COST Action SEADDA (CA18128)”, <https://www.seadda.eu/> (преузето 20. 9. 2022).

Прописи у Србији о отвореним подацима о културном (археолошком) наслеђу

Следећи пример Европске Уније (ЕУ) која је још 2003. године донела и 2013. унапредила *Директиву о поновној употреби информација јавног сектора*,¹¹ Влада Србије је препознала важност поновне употребе података који су у поседу њених јавних институција и истакла своје стратешко опредељење за њихово отварање. Отуда је свој програм развоја електронске управе засновала, поред осталог, и на принципима поменуте *Директиве*, смерницама међународне иницијативе *Партнерство за отворену управу* (ПОУ), чији је члан постала 2012. године,¹² као и *Међународне повеље о отвореним подацима*.¹³ Већ 2015. у својој *Стратегији за развој електронске управе* укључила је посебна поглавља о отварању података,¹⁴ а потом, 2016. образовала *Раду групу за отворене податке*. У 2016/2017. години Република Србија је заузимала 41. место на листи од 94 земаља у погледу успостављања и развоја отворене управе (Слика 1).¹⁵ Међутим, тек 2018. започето је правно регулисање отворених података доношењем *Закона о електронској*

---

11 European Parliament. *Directive 2003/98/EC of the European Parliament and of the Council of 17 November 2003 on the re-use of public sector information* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32003L0098> (преузето 15.9.2022); European Parliament. *Directive 2013/37/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 amending Directive 2003/98/EC on the re-use of public sector information Text with EEA relevance* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32013L0037> (преузето 15. 9. 2022).

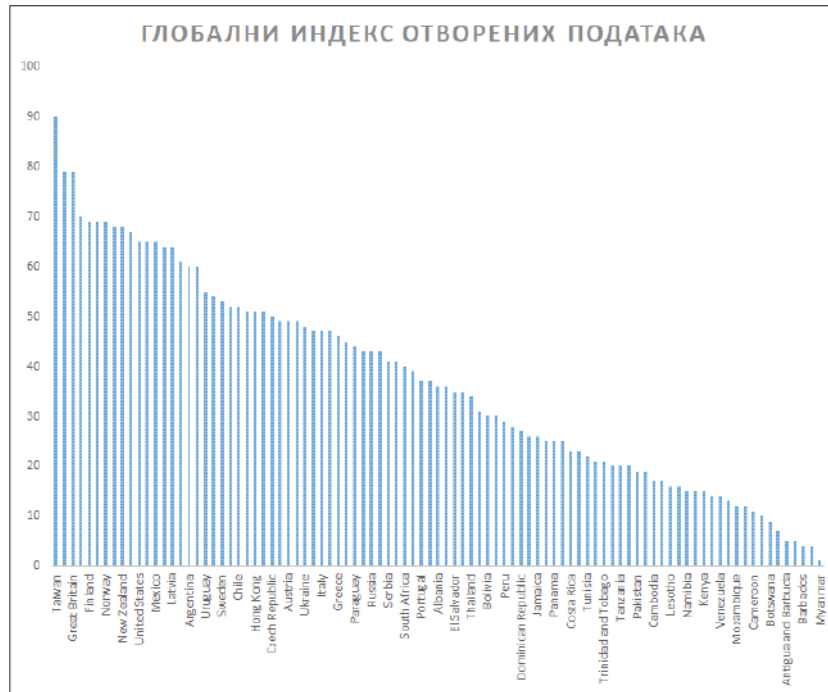
12 Партнерство за отворену управу, „ПОУ Србија”, <https://ogp.rs/> (преузето 15. 9. 2022).

13 The Group of Eight (G8). *G8 Open Data Charter and Technical Annex, published 18 June 2013* <https://www.gov.uk/government/publications/open-data-charter/g8-open-data-charter-and-technical-annex> (преузето 15. 9. 2022).

14 Влада Републике Србије. *Стратегија развоја електронске управе у Републици Србији за период 2015–2018. године и Акциони план за спровођење Стратегије за период 2015–2016. године* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 107/2015) <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2015/107/1/reg> (преузето 15. 9. 2022).

15 Open Knowledge Foundation, „Global Open Data Index”, <https://index.okfn.org/place/> (преузето 15. 9. 2022); Влада Републике Србије. *Програм развоја електронске управе у Републици Србији за период од 2020. до 2022. године са Акционим планом за његово спровођење* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 85/2020) <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/drugiakt/2020/85/1/reg> (преузето 15. 9. 2022).

ујрави и успостављањем националног *Порџала ојворених јодајшака*,¹⁶ чиме су у правни систем Србије имплементирана и нека европска правила.¹⁷

Слика 1. У 2016/2017. години Република Србија је заузимала 41. место на листи од 94 земаља у погледу успостављања и развоја отворене управе.¹⁸ (аутори: Милица Тапавички Илић и Марија Шеган Радоњић)

Закон о електронској ујрави је увео обавезу државних органа да на *Порџалу ојворених јодајшака* објављују отворене податке из делокруга своје

16 Народна скупштина Републике Србије. *Закон о електронској ујрави* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 27/2018) <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/27/4/reg> (преузето 15. 9. 2022); Влада Републике Србије. *Уредба о начину рада Порџала ојворених јодајшака* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 104/2018) <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2018/104/4/reg> (преузето 15. 9. 2022).

17 Ирена Церовић, Ђорђе Кривокапић и Филип Милошевић, *Водич кроз ојворене јодајшке* (Београд: ДУМ Адвертисинг, 2019), 64.

18 График је генерисан на основу податка које је објавила Мрежа отвореног знања (енг. Open Knowledge Network) 2016. године - Open Knowledge Foundation, „Global Open Data Index”, <https://index.okfn.org/place/> (преузето 15. 9. 2022). Ауторке прилога нису успеле пронаћи податке за касније године.

надлежности на начин који омогућава њихово лако претраживање и поновну употребу.¹⁹ Под *отвореним подацима* (енг. *open data*) подразумева податке „који су доступни за поновну употребу, заједно са метаподацима, у машински читљивом и отвореном облику”.²⁰ Дакле, они стоје на располагању свима да их користе на „било који начин, за било које сврхе, без ауторских ограничења и механизма контроле”.²¹ Једина обавеза корисника је да наведу извор података и забележе евентуалне измене.²² Ови подаци, међутим, нису лични подаци, тј. информације које се односе на конкретне особе, чија је обрада регулисана *Законом о заштити података о личности* нити подаци заштићени ауторским и власничким правима, што уређује *Закон о ауторским и сродним правима*.²³ Треба имати у виду да постоје бројне категоризације отворених података, па је у наставку рада акценат стављен на податке о културном наслеђу, првенствено о археолошком наслеђу.

Подаци о културном наслеђу дају преглед културних добара и баштине једне земље и углавном су у поседу ресорног министарства (тј. Министарства културе и информисања РС), односно установа заштите (тј. архива, библиотека, завода за заштиту споменика културе, музеја и других субјеката у култури).²⁴ Принцип отворености не помиње се у законским и подзаконским актима у области културе у Србији пре 2020. године. Тек је у допунама *Закона о култури* из 2020. године, у оквиру начела културног развоја, додат принцип отворености и доступности културног садржаја, али без ширег образложења.²⁵ Детаљније се објашњава само концепт доступности културног садржаја у електронском облику. Ако је јавно доступан, може му се приступати и јавно, електронским

---

19 Народна скупштина Републике Србије. *Закон о електронској ујрави* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 27/2018) <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/27/4/reg> (преузето 15. 9. 2022).

20 Исто.

21 *Водич кроз отворене податке* 2019, 19.

22 Влада Републике Србије. *Уредба о начину рада Портала отворених података* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 104/2018) <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2018/104/4/reg> (преузето 15. 9. 2022).

23 Народна скупштина Републике Србије. *Закон о заштити података о личности* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 87/2018) <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/87/13/reg> (преузето 15. 9. 2022); Народна скупштина Републике Србије. *Закон о ауторским и сродним правима* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 104/2009) <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2009/104/30/reg/20190926> (преузето 15. 9. 2022).

24 *Водич кроз отворене податке* 2019, 20.

25 Народна скупштина Републике Србије. *Закон о култури* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 72/2009, 6/2020) <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2009/72/1/reg> (преузето 15. 9. 2022).

путем, у мери која не нарушава правила заштите интелектуалне својине и приватности.²⁶ Јавни приступ углавном подразумева приступ дигиталном објекту и метаподацима доступним у оквиру дигиталних репозиторијума установа заштите.²⁷

Пример поновне употребе отворених скупова података о археолошком наслеђу

У овом одељку испитују се могућности поновне употребе података које су државни органи и установе заштите одговорне за археолошко наслеђе у Србији учиниле доступним и отвореним на Вебу. Како су у питању верификовани скупови података, чију поузданост гарантују установе-пругаоци података, фокус није стављен на поређењу и провери тачности или поновне дистрибуције података, већ на обогаћивању новим информацијама у циљу креирања једног индивидуалног пројекта или истраживања. Отуда је, на основу поновне употребе података о археолошком наслеђу, осмишљена једна дигитална тематска колекција са темом промовисања археолошких налазишта од изузетног значаја која се налазе дуж *Националне бициклистичке „Дунавске трасе“*, а која је део Европске бициклистичке руте „ЕуроВело 6“.

За креирање ове дигиталне тематске колекције одабрана је слободна платформа отвореног кода *Omeka Classic*.²⁸ Ова платформа је иницијално дизајнирана за истраживаче који располажу ограниченим ресурсима, а желе своје пројекте поделити и на једноставан начин учинити доступним на Вебу.²⁹ Мада постоји могућност бесплатног преузимања платформе и њеног инсталирања на сопственом серверу, ауторке прилога су одабрале најповољнији пакет претплате на хостовану верзију доступну у оквиру сервиса *Omeka.net*.³⁰ Тиме је избегнут

---

26 Исто; Министарство културе и информисања Републике Србије. *Смернице за дигитализацију културног наслеђа РС, од септембра 2017* <https://www.kultura.gov.rs/extfile/sr/205/smernice-za-digitalizaciju-kulturnog-nasledja-u-republici-srbiji.pdf> (преузето 15. 9. 2022).

27 Министарство културе и информисања Републике Србије. *Правилник о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа* (Београд: Сл. гласник РС, бр. 76/2018) <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2018/76/2/reg> (преузето 15. 9. 2022).

28 Roy Rosenzweig Center for History and New Media, „Omeka Classic”, <https://omeka.org/classic/> (преузето 16. 9. 2022).

29 Jason Puckett and Sharon Leslie, „Omeka”, *Journal of the Medical Library Association* no. 104 (2016): 376.

30 Roy Rosenzweig Center for History and New Media, „Omeka.net”, <https://www.omeka.net/> (преузето 16. 9. 2022).

напор око инсталације и одржавања сопственог система, што захтева одређену технологију и техничка знања.

Такође, за потребе креирања дигиталне колекције, одабрана су два скупа података – о непокретном културном наслеђу од изузетног значаја, који је Министарство културе и информисања поделило у оквиру *Портала отворених података*³¹ (у даљем тексту Портал) и о споменицима културе у Србији који је Национални центар за дигитализацију учинио доступним у оквиру електронског каталога *Споменици културе у Србији* (у даљем тексту *Споменици*).³² Овоме је придодат и скуп података о археолошком налазиштима од изузетног значаја објављен у оквиру слободне енциклопедије *Википедије*.³³ Док се поменути скупови података у оквиру *Портала* и *Википедије* могу слободно преузети и поново користити уз навођење извора, подаци објављени у оквиру *Споменика културе* добијају се на коришћење само уз сагласност надлежне установе.

Пошто одабрани скупови података у оквиру *Портала* и *Споменика* садрже информације не само о археолошким налазиштима, већ о свим непокретним културним добрима од изузетног значаја у Србији и пошто су доступни у различитим форматима (JSON, CSV, XML), неопходно је очистити и усагласити их ради даље употребе. За чишћење података преузета је и коришћена на локалном рачунару *OpenRefine* десктоп апликација отвореног кода.³⁴ Помоћу овог алата изворни формати скупова података су трансформисани у CSV формат; потом су обрисане све оне информације које се не тичу археолошких налазишта и најзад, извршен је процес усаглашавања података са *Wikidata* отвореном базом знања ради генерисања *Wikidata* ентитетског идентификатора (Слика 2).³⁵ Очишћене скупове података су ауторке прилога учиниле доступним на адреси: https://www.mi.sanu.ac.rs/~msegan/re-use/cleaned_data/. Ови очишћени скупови су потом обједињени у јединствени скуп који садржи податке о 22 археолошка налазишта од изузетног значаја у Србији и који се може преузети на адреси: https://www.mi.sanu.ac.rs/~msegan/re-use/merged_data/.

---

31 Министарство културе и информисања Републике Србије. *Непокретна културна добра од изузетног значаја* <https://data.gov.rs/sr/datasets/nepokretna-kulturna-dobra-od-izuzetnog-znachaja-1/> (преузето 20. 9. 2022).

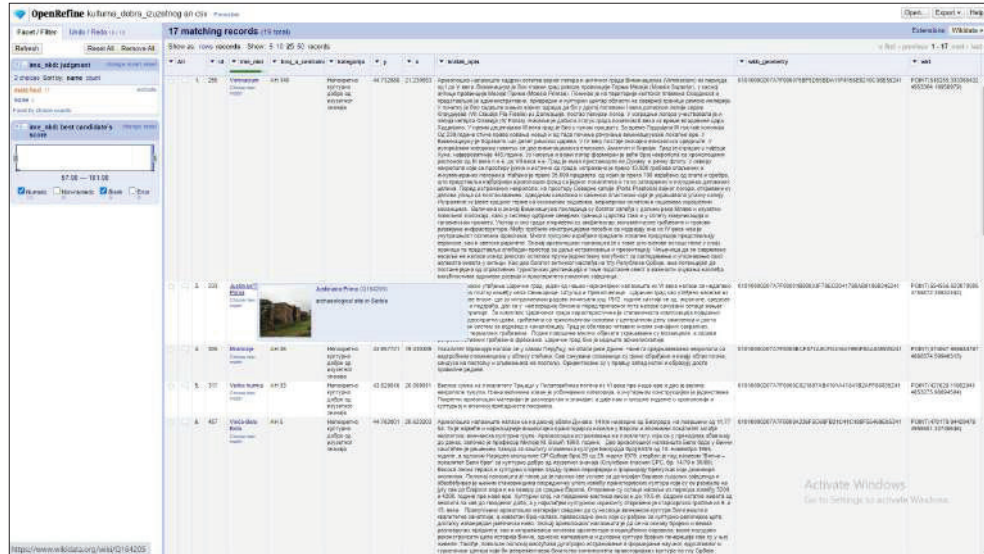
32 Национални центар за дигитализацију, „Споменици културе у Србији”, <http://spomenickulture.mi.sanu.ac.rs/> (преузето 20. 9. 2022).

33 Википедија, „Списак археолошких налазишта од изузетног значаја”, https://sr.m.wikipedia.org/sr-ec/Списак_археолошких_налазишта_од_изузетног_значаја (преузето 20. 9. 2022).

34 OpenRefine, „OpenRefine”, <https://openrefine.org/> (преузето 20. 9. 2022).

35 Wikimedia Foundation, „Wikidata”, https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:Main_Page, (преузето 20. 9. 2022).

Слика 2. Очишћен скуп података о археолошким налазиштима од изузетног значаја у Србији преузет са *Портала отворених изданака*. Подаци су усаглашени са Wikidata отвореном базом знања помоћу *OpenRefine* апликације. (аутори: Милица Тапавички Илић и Марија Шеган Радоњић)

Приликом отпремања овог јединственог скупа на *Omeka Classic* платформу на Вебу, подаци су помоћу одговарајућег додатка („CSV Import plugin”) мапирани у основни скуп елемената метаподатака Даблинског језгра („Dublin Core”).³⁶ Треба имати у виду да установе заштите у Србији имају дугу традицију у креирању структурираних података и да користе различите формате за опис културних добара у електронском окружењу.³⁷ Министарство културе и информисања такође је дало смернице у погледу успостављања система метаподатака на нивоу установе.³⁸ У овом раду, за потребе илустрације поновне употребе података, изабран је основни „Dublin Core” скуп описних елемената као референтни

36 Dublin Core Metadata Initiative, „Dublin Core”, <https://www.dublincore.org/> (преузето 20. 9. 2022).
 37 За преглед најшире коришћених схема и стандарда у установама заштите видети: Марија Аћимовић, „Метаподаци”. У *Прејоруке за стварање и ујрављање дијигиталном фотодокументацијом у институцијама заштите културног наслеђа Србије*, уредници Марија Аћимовић и Снежана Неговановић (Београд: Централни институт за конзервацију, 2015), 106-108.
 38 Министарство културе и информисања Републике Србије. *Смернице за дијигитализацију културног наслеђа РС*, од септембра 2017 <https://www.kultura.gov.rs/extfile/sr/205/smernice-za-digitalizaciju-kulturnog-nasledja-u-republici-srbiji.pdf> (преузето 15. 9. 2022).

стандард, будући да омогућава опис свих врста културних добара и обезбеђује интероперабилност.³⁹ Садржи свега петнаест опционих елемената, једноставан је за употребу и интуитивно разумљив кориснику (Табела 1).

Табела 1. Пример описа колекције података о археолошким налазиштима дуж Националне бицикличке „Дунавске трасе” помоћу основног „Dublin Core” скупа описних елемената

Елемент	Опис
Title	Археолошка налазишта од изузетног значаја дуж Националне бицикличке „Дунавске трасе”
Creator	х
Subject	Археолошко наслеђе Национална бицикличка Дунавска траса Европска бицикличка рута ЕуроВело 6
Description	Колекција обухвата обједињене податке из различитих извора о археолошким налазиштима од изузетног значаја дуж Националне бицикличке „Дунавске трасе”.
Publisher	Портал отворених података Национални центар за дигитализацију Википедија
Contributor	Чишћење и обједињавање података: Марија Шеган-Радоњић, Милица Тапавички-Илић
Date	2022-09-21
Type	Dataset
Format	CSV
Identifier	х
Source	https://data.gov.rs/sr/datasets/r/822d7e06-426d-4723-9e28-e53952c3f4ee http://spomenickulture.mi.sanu.ac.rs/ https://sr.m.wikipedia.org/sr-ec/Списак_археолошких_налазишта_од_изузетног_значаја
Language	Српски=srp
Relation	х
Coverage	Србија
Rights	Министарство културе и информисања Републике Србије Национални центар за дигитализацију Википедија

³⁹ Бојан Маринковић, „Смернице за формат метаподатака за описивање културне баштине и начине њиховог чувања”, у Отворени приступ музејској документацији у Србији: Искуства, изазови и потенцијали, ур. Мија Стијовић (Београд: Централни институт за конзервацију, 2016), 72.

CSV Import

Import Items
Status

Step 2: Map Columns To Elements, Tags, or Files

	Example from CSV File	Map To Element	Use HTML?	Tags?	Files?
title/title	Gamzigrad	Title	☐	☐	☐
title/version/_lang	en	Select Below	☐	☐	☐
title/originalTitle/_text	Гамзиград	Title	☐	☐	☐
title/originalTitle/_lang	sr	Select Below	☐	☐	☐
central_registar_id	AH 40	Identifier	☐	☐	☐
entity_id	Q904128	Identifier	☒	☐	☐
municipality_1	Зажечар	Coverage	☐	☐	☐
placeName	Гамзиград	Coverage	☐	☐	☐
category	Непокретно културно добр...	Type	☐	☐	☐
type_b	Археолошко налазиште	Type	☐	☐	☐
class_b	Археолошко налазиште	Type	☐	☐	☐
instituteForMonumentProtection	Завод за заштиту споменик...	Rights	☐	☐	☐
period_b	Римско доба	Date	☐	☐	☐
periodOfOrigin/1	III век	Date	☐	☐	☐
description/source	Felix Romuliana, палата подигнут...	Description	☐	☐	☐
description/language	sr	Language	☐	☐	☐
coordinates/longitude	22.186313	Select Below	☐	☐	☐
coordinates/latitude	43.899209	Select Below	☐	☐	☐

Слика 3. Пример мапирања скупа података помоћу додатка „CSV Import plugin” ради објављивања у оквиру *Omeka Classic* платформе на Вебу. (аутори: Милица Тапавички Илић и Марија Шеган Радоњић)

Успех мапирања у основни „Dublin Core” скуп описних елемената ће зависити од тога како су подаци структурирани и припремљени за отпремање, као и алата за мапирање (Слика 3). У случају овог рада, резултат мапирања је био веома успешан, а грешке које се јављају су непрепознавање HTML енитета за неке интерпункцијске знакове попут повлаке (–) и наводника („”),⁴⁰ као и нетачан опис за археолошко налазиште Улпијана.⁴¹ У изворном скупу података објављеном у оквиру *Сјоменика*, уместо Улпијане, описан је археолошки локалитет Турски шанац код Бачке Паланке.⁴² Ауторке овог прилога су оставиле опис преузет у изворном облику у жељи да илуструју важност чишћења и провере података пре њиховог поновног коришћења.

По мапирању података, успостављени су дигитални објекти у оквиру *Omeka Classic* платформе на Вебу, тако да једно археолошко налазиште чини један дигитални објекат описан помоћу основног „Dublin Core” скупа елемената. Такође, креирана је и посебна дигитална колекција посвећена археолошким налазиштима од изузетног значаја која се налазе дуж *Националне бициклистичке „Дунавске џирасе”*, којој су придружени одговарајући дигитални објекти, тј. девет археолошких налазишта: 1) Челарево, 2) Тителски плато, 3) Град-Старчево, 4) Винча-Бело брдо, 5) Виминацијум, 6) Лепенски вир, 7) Трајанова табла, 8) Караташ и 9) Каструм са Понтесом. Овој колекцији је придодата и мапа поменутих налазишта креирана помоћу *Mapy.cz* апликације за генерисање *OpenStreetMap* мапа.⁴³ Треба имати у виду да се ова колекција на једноставан начин може мењати и допуњавати новим подацима, повезивати са другим базама знања, па отуда не представља крајњи резултат, већ континуиран процес истраживања.

Након успостављања колекције, она је јавно подељена на адреси: <https://culturalmonuments.omeka.net/collections/show/3>, а сви подаци се без регистрације на платформу и надокнаде могу преузети у више формата. Представља један од примера поновне употребе и нове интерпретације података о археолошком наслеђу у Србији.

---

40 Видети, на пример: Cultural monuments, „Example of Re-use of Archaeological Data - Lepenski Vir”, <https://culturalmonuments.omeka.net/items/show/149> (преузето 22. 9. 2022).

41 Видети: Cultural monuments, „Example of Re-use of Archaeological Data - Ulpiana”, <https://culturalmonuments.omeka.net/items/show/148> (преузето 22. 9. 2022).

42 Видети: https://www.mi.sanu.ac.rs/~msegan/re-use/cleaned_data/spomenici_kulture-an-csv.csv

Закључак

У раду је поменуто да установе заштите у Србији имају дугу праксу документовања културних добара у електронском окружењу, као и да су део својих података о културном наслеђу описале и поделиле на Вебу. Међутим, тамо где су подаци доступни, они у већини случајева нису отворени нити су на видном месту дате смернице у погледу њиховог коришћења и поновне употребе. Може се закључити да, иако постоји законска регулатива у погледу доступности и отвореног приступа подацима, у пракси установе заштите у Србији и даље их чине селективно доступним на Вебу без могућности за њихово слободно презимање и поновно коришћење. Остаје отворено питање да ли су разлози томе безбедносне природе, заштита приватности, недостатак одговарајуће опреме и техничког кадра или нешто друго. Како било, претпоставка је да ће услед општих тенденција и очекивања ови изазови бити ускоро превазиђени и да ће се количина доступних података о археолошком наслеђу у Србији повећати на Вебу.

У раду се потом, на примеру креирања једне дигиталне тематске колекције, тестирају могућности поновног коришћења отворених података које су државни органи и установе у Србији поделиле на Вебу. Под претпоставком да пружалац података гарантује њихову поузданост, као и да их је на одговарајући начин и у одговарајућем облику поделио на Вебу, рад показује да их и корисник са минималним техничким знањима може квалитетно употребити за индивидуални пројекат или истраживање и интерпретирати их на нов начин.

У следећој фази истраживања ће бити испитани изазови повезивања постојећих скупова података о археолошком наслеђу у Србији са другим базама знања, конкретно са *ARIADNEplus* инфраструктуром, не би ли се подстакла њихова поновна употреба и дуготрајно очување.

Захвалница

Захваљујемо се учесницима пројекта COST Action CA18128 - Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (SEADDA) који су нас подстакли на ово истраживање.

Литература и електронски извори

1. Археолошки институт. „Веб страница Археолошког института”. <http://www.ai.ac.rs> (преузето 20. 9. 2022).
2. Археолошки институт. „Веб страница археолошког парка Виминацијум”. <http://viminacium.org.rs/e-biblioteka/> (преузето 20. 9. 2022).
3. Аћимовић, Марија. „Метаподаци”. У *Прейоруке за стварање и ујрављање дигиталном фотодокументацијом у институцијама заштите културног наслеђа Србије*. Уредници Марија Аћимовић и Снежана Неговановић, 106-108. Београд: Централни институт за конзервацију, 2015.
4. Аћимовић, Марија. „Анкета о доступности фото-документације музеја у Србији”. У *Ошворени ирисуй музејској документацији у Србији: искуства, изазови и ишенијали*. Уредник Миља Стијовић, 43-51. Београд: Централни институт за конзервацију, 2016.
5. Википедија. „Списак археолошких налазишта од изузетног значаја”. https://sr.m.wikipedia.org/sr-ec/Списак_археолошких_налазишта_од_изузетног_значаја (преузето 20. 9. 2022).
6. Влада Републике Србије. *Програм развоја електронске управе у Републици Србији за период од 2020. до 2022. године са Акционим планом за његово спровођење*. Београд: Сл. гласник РС, бр. 85/2020. <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/drugiakt/2020/85/1/reg> (преузето 15. 9. 2022).
7. Влада Републике Србије. *Стратегија развоја електронске управе у Републици Србији за период 2015–2018. године и Акциони план за спровођење Стратегије за период 2015–2016. године*. Београд: Сл. гласник РС, бр. 107/2015. <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2015/107/1/reg> (преузето 15. 9. 2022).
8. Влада Републике Србије. *Уредба о начину рада Портала ошворених података*. Београд: Сл. гласник РС, бр. 104/2018. <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2018/104/4/reg> (преузето 15. 9. 2022).
9. Dublin Core Metadata Initiative. „Dublin Core”. <https://www.dublincore.org/> (преузето 16. 9. 2022).
10. European Cooperation in Science and Technology (COST). „COST Action SEADDA (CA18128)”. <https://www.seadda.eu/> (преузето 20. 9. 2022).
11. European Parliament. *Directive 2003/98/EC of the European Parliament and*

- of the Council of 17 November 2003 on the re-use of public sector information.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32003L0098> (преузето 15. 9. 2022).
12. European Parliament. *Directive 2013/37/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 amending Directive 2003/98/EC on the re-use of public sector information Text with EEA relevance.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32013L0037> (преузето 15. 9. 2022).
  13. Канцеларија за информационе технологије и електронску управу Републике Србије. „Портал отворених података”. <https://data.gov.rs/> (преузето 20. 9. 2022).
  14. Маринковић, Бојан. „Смернице за формат метаподатака за описивање културне баштине и начине њиховог чувања”. У *Отворени ирисџиу музејској документацији у Србији: Искуства, изазови и иницијали*. Уредник Мија Стијовић, 61-77. Београд: Централни институт за конзервацију, 2016.
  15. Министарство културе и информисања. *Непокретна културна добра од изузетног значаја.* <https://data.gov.rs/sr/datasets/nepokretna-kulturna-dobra-od-izuzetnog-znachaja-1/> (преузето 20. 9. 2022).
  16. Министарство културе и информисања Републике Србије. *Правилник о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа.* Београд: Сл. гласник РС, бр. 76/2018. <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2018/76/2/reg> (преузето 15. 9. 2022).
  17. Министарство културе и информисања Републике Србије. *Прејраживач културног наслеђа.* <https://kultura.rs/> (преузето 20.9.2022).
  18. Министарство културе и информисања Републике Србије. *Смернице за дигитализацију културног наслеђа РС, од септембра 2017.* <https://www.kultura.gov.rs/extfile/sr/205/smernice-za-digitalizaciju-kulturnog-nasledja-u-republici-srbiji.pdf> (преузето 15. 9. 2022).
  19. Музеј Војводине. „Веб страница Музеја Војводине”. <https://www.muzej-vojvodine.org.rs/> (преузето 20. 9. 2022).
  20. Народни музеј Србије. „Веб страница Народног музеја Србије”. <http://www.narodnimuzej.rs> (преузето 20.9.2022).
  21. Народни музеј у Нишу. „Веб страница Народног музеја у Нишу”. <http://narodnimujejnis.rs> (преузето 20.9.2022).
  22. Народна скупштина Републике Србије. *Закон о ауторским и сродним правима.* Београд: Сл. гласник РС, бр. 104/2009. <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2009/104/30/reg/20190926> (преузето 15. 9. 2022).

23. Народна скупштина Републике Србије. *Закон о електронској ујрави*. Београд: Сл. гласник РС, бр. 27/2018. <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/27/4/reg> (преузето 15. 9. 2022).
24. Народна скупштина Републике Србије. *Закон о заштити података о личности*. Београд: Сл. гласник РС, бр. 87/2018. <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/87/13/reg> (преузето 15 .9. 2022).
25. Народна скупштина Републике Србије. *Закон о култури*. Београд: Сл. гласник РС, бр. 72/2009, 6/2020. <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2009/72/1/reg> (преузето 15. 9. 2022).
26. Национални центар за дигитализацију. „Споменици културе у Србији”. <http://spomenicikulture.mi.sanu.ac.rs/> (преузето 20. 9. 2022).
27. Open Knowledge Foundation. „Global Open Data Index”. <https://index.okfn.org/place/> (преузето 15.9.2022).
28. OpenRefine. „OpenRefine”. <https://openrefine.org/> (преузето 20.9.2022).
29. OpenStreetMap Foundation. „OpenStreetMap”. <https://www.openstreetmap.org/> (преузето 22. 9.2022).
30. Palmer, Carole L. (2004). „Thematic Research Collections”. In. *Companion to Digital Humanities. Editors Susan Schreibman, Ray Siemen and John Unworth*, 348-365. Wiley-Blackwell, 2004.
31. Партнерство за отворену управу. „ПОУ Србија”. <https://ogp.rs/> (преузето 15 .9. 2022).
32. Puckett, Jason i Sharon Leslie. „Omeka”. *Journal of the Medical Library Association* no. 104 (2016): 374-376.
33. Републички завод за заштиту споменика културе. „Информациони систем непокретних културних добара”. https://nasledje.gov.rs/index.cfm?jezik=Serbian_CIR (преузето 26.9.2022).
34. Roy Rosenzweig Center for History and New Media. „Omeka Classic”. <https://omeka.org/classic/> (преузето 16. 9. 2022).
35. Roy Rosenzweig Center for History and New Media. „Omeka.net”. <https://www.omeka.net/> (преузето 16. 9. 2022).
36. Seznam. „Mapy.cz”. <https://mapy.cz/> (преузето 22.09.2022).
37. Таравићи-Илић, Милка и Марија Шеган-Радоњић. „Methods and Capacity in Archaeological Data Management in Serbia”. *Archaeology and Science* no. 17 (2021): 113-134.

38. The Group of Eight (G8). *G8 Open Data Charter and Technical Annex, published 18 June 2013*. <https://www.gov.uk/government/publications/open-data-charter/g8-open-data-charter-and-technical-annex> (преузето 15 .9. 2022).
39. Церовић, Ирена, Ђорђе Кривокапић и Филип Милошевић. *Водич кроз оивчорене њодайке*. Београд: ДУМ Адвертисинг, 2019.
40. Cultural monuments. „Example of Re-use of Archaeological Data - Lepenski Vir”. <https://culturalmonuments.omeka.net/items/show/149> (преузето 22.09.2022).
41. Cultural monuments. „Example of Re-use of Archaeological Data - Ulpiana”. <https://culturalmonuments.omeka.net/items/show/148> (преузето 22.09.2022).
42. Šegan Radonjić, Marija and Milica Tapavički Ilić. „Serbian Archaeology in Digital Era - the State of the Art”. *Archaeology and Science* no. 16 (2020): 205-229.
43. Wikimedia Foundation. „Wikidata”. https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:Main_Page. (преузето 20.9.2022).

Скраћенице

JSON – JavaScript Object Notation

CSV – Comma-Separated Values

XML - Extensible Markup Language

Milica D. Tapavički-Ilić, PhD

Principal Research Fellow
Institute of Archaeology, Belgrade
m.ilic@ai.ac.rs

Marija S. Šegan-Radonjić, PhD

Research Associate
Mathematical Institute SANU, Belgrade
msegan@mi.sanu.ac.rs

**ACCESSIBILITY AND OPENNESS OF ARCHAEOLOGICAL
HERITAGE DATA IN SERBIA**

Summary

The paper presents the continuation of research that started after the COVID-19 pandemic outbreak, when physical access to archaeological heritage was difficult and it was necessary to consult archaeological data available in the digital environment. After analyzing public electronic databases of several institutions responsible for archaeological heritage in Serbia and their policies regarding availability and openness of data in the year 2020/2021 (results of this research were published in the journal “Archaeology and Natural Sciences”), the paper analyzes current situation in 2022 and examines possibilities of using and reusing open data on archaeological heritage on the example of creating a digital thematic collection.

Translated by Milica Tapavički Ilić
and Marija Šegan Radonjić

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
SERBIAN MUSEUM ASSOCIATION

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

069

МУЗЕЈИ = Museums / главни и одговорни уредник Гордана
Пајић. - 1948, бр. 1-1965, бр. 18; н.с., 2008, бр. 1- . - Београд :
Музејско друштво Србије, 1948-1965; 2008-
(Чачак : Атеље Јуреш). - 24 cm

Годишње.

ISSN 1821-0694 = Музеји

COBISS.SR-ID 51173132